

De kanjer-aanpak

Kanjer trainingen

Zo werkt de Kanjertraining

De Kanjertraining vraagt bepaald gedrag van kinderen, leerkrachten en andere volwassenen. De Kanjertraining hanteert als het ware een eigen taal; dat is de taal die we op school spreken.

Een wereld van vertrouwen: werken met de Kanjerpetten

Om in gesprek te gaan over gedrag bij kinderen maken we bij de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer er zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. Binnen de psychologie wordt dit *coping* genoemd. Zolang je handelt vanuit **vertrouwen** en op basis van **wederzijds respect** zijn deze verschillen tussen mensen goed en waardevol. Wanneer je zo handelt, noemen we dat binnen de Kanjertraining dat je een drager bent van de witte pet. Je durft jezelf te zijn, je bent zelf te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Kortom *je bent een kanjer*.

Je kunt een kanjer zijn op verschillende manier. Je kunt jezelf zijn in combinatie met de zwarte pet. Dan reageer je op een stoere manier. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je kunt je grenzen aangeven. Je durft plannetjes te maken en bent ondernemend. Zolang naast de zwarte pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen zich op een hele positieve en krachtige wijze gedragen.

Je kunt ook een kanjer zijn in combinatie met de rode pet. Dan ben je vol levenslust. Je hebt een goed gevoel voor humor. Je bent optimistisch en je verstaat de kunst van het relativiseren. Zolang naast de rode pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen op een hele positieve en opgewekte manier weten te reageren.

Je kunt ook een kanjer zijn in combinatie met een gele pet. Dan ben je vriendelijk, bescheiden en aardig. Zolang naast de gele pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen op een hele positieve en rustige manier weten te reageren.

Uiteraard zijn er ook verschillende combinaties van petten mogelijk. Belangrijk gegeven is dat het hierbij gaat om *coping*. De petten zijn hulpmiddelen om op een respectvolle wijze over gedrag te kunnen praten. Kinderen zijn niet het gedrag van de pet, maar de petten staan voor de keuzes die de kinderen kunnen maken. Kinderen wordt daarmee geleerd dat ze zelf verantwoordelijkheid dragen voor de gedragskeuzes die ze maken. Zolang je drager bent van de witte pet van vertrouwen kun je ook niet zeggen dat de ene combinatie beter is dan de andere combinatie van petten.

De wereld van vertrouwen tegenover de wereld van wantrouwen ('straatcultuur')

Wanneer ontstaan de echte problemen? Dat is wanneer de witte pet van het vertrouwen wegvalt. We vervallen dan in reacties die niet meer passen bij de cultuur van wederzijds respect. Het recht van de sterkste begint te gelden. Voor de zojuist genoemde positieve eigenschappen komt dan het woordje 'te' te staan. Kinderen reageren dan *te* krachtig, *te* stoer en smeden plannen die ten kosten gaan van anderen. De vrolijke kinderen reageren nu *te* lollig met humor die ten koste gaan van een ander en/of zichzelf. Het gedrag is onvoorspelbaar, onbetrouwbaar, niet serieus te nemen en beledigend. De vriendelijke en bescheiden kinderen reageren nu angstig en te lief. Deze kinderen cijferen zichzelf helemaal weg en worden als het ware onzichtbaar. De eerste mept van de weeromstuit van zich af, de tweede maakt er een grap van en de derde geeft het op. Als het onderling vertrouwen wegvalt in een groep, dan is de kans groot dat verschillende kinderen zich depressief ontwikkelen.

(Leerkracht)gedrag dat bij de Kanjertraining hoort

Leerkrachten...

... werken aan een goede relatie met ieder kind.

Een kind heeft behoefte aan een goede relatie met de leerkracht. Het wil zich gezien en gehoord voelen door de meester/juf.

... letten ook op het contact met de onopvallende kinderen.

De aandacht gaat vaak uit naar de assertieve, open kinderen. Ook de stille kinderen hebben aandacht nodig!

... hebben aandacht voor elk kind.

Een groet bij de deur en even persoonlijk aandacht zorgt ervoor dat ieder kind zich gezien voelt. Het kind doet er toe voor de leerkracht!

... blijven altijd rustig en respectvol in taalgebruik en houding; ze blijven in de wereld van het fatsoen & respect.

De leerkracht laat zich niet in de wereld van de straatcultuur trekken. Hij/zij reageert daarom niet geïrriteerd of angstig. Hij/zij erkent de Ander en laat zich leiden door mededogen.

... zijn voorspelbaar voor kinderen.

Kinderen weten waar ze met de leerkracht aan toe zijn, de leerkracht biedt hen veiligheid en geeft hen vertrouwen.

... zijn zich bewust van hun voorbeeldrol (kinderen doen opvoeders na).

Als de leerkracht rustig en respectvol een conflict aan gaat, dan ziet een leerling hoe op een fatsoenlijke manier conflicten zijn op te lossen. Fatsoen is de norm op school.

... stralen d.m.v. hun lichaamstaal uit wat ze denken.

De leerkracht is zich bewust van zijn/haar opvattingen over een kind (of over de klas). Hij/zij denkt niet in problemen, maar in oplossingen. Als een kind dwars doet, dan is er iets geks aan de hand.

... gaan er van uit dat een leerling goed wil doen. Hij/zij reageert vanuit die verwachting.

... blijven in de wereld van het fatsoen...

De leerkracht reageert duidelijk op ongewenst gedrag

De leerkracht...

... corrigeert, in eerste instantie, van nabij (als dat kan).

Hij/zij voorkomt dat het gedrag direct 'groot' en zichtbaar wordt gemaakt voor andere kinderen.

... is alert op 'kleine' dingen die de rust verstoren.

Er is vaak al veel gebeurd voordat gedrag echt vervelend wordt. De leerkracht blokkeert direct de "benzinepompjes".

... voorkomt dat hij/zij boos wordt, geeft vriendelijk en duidelijk leiding.

Hij/zij zet een kind niet voor schut, corrigeert de ergste benzinepomp als die weer eens in een deuk ligt: "Goede vrienden juttten elkaar niet op. Als jij een goede vriend bent, dan stop je met je gegiechel." Hij/zij gaat niet schreeuwen of preken.

... wijst het gedrag af, niet het kind – daar zijn we duidelijk in.

De leerkracht geeft complimenten, ook op afstand.

Kinderen hebben dagelijks waardering (voeding) nodig. Kinderen groeien in zelfvertrouwen en positief bewustzijn als zij worden aanvaard zoals zij zijn.

Agressieve, bazige kinderen zijn erg gevoelig voor complimenten. "Vliegen vang je met stroop en niet met azijn."

Complimenten verbeteren de sfeer in een groep. Het onderling vertrouwen neemt toe. Zo voorkom je negatieve beelden over elkaar en verklein je de kans dat een kind wordt genegeerd omdat "juf (of meester) het ook een lastpak vindt."

Leerkrachten gebruiken de 'ik-boodschap'.

De leerkracht...

... benoemt via de ik-boodschap het gedrag en geeft een duidelijk signaal.

"Ik zie, hoor..."

"Daar heb ik last van"

"Wil je daar mee stoppen?"

Veel kinderen reageren vaak direct met gewenst gedrag op deze vraag (80%).

... benoemt hier: wat hij ziet/hoort, wat het met hem doet, en wat hij wil.

Situatie → effect op jou → gewenste situatie.

... bedankt een kind als het positief reageert.

Fijn, dank je wel.

... complimenteert dit kind wat later met haar/ zijn positief gedrag.

"Wat fijn dat je nu zo rustig werkt, wij kunnen nu ook goed doorwerken."

Wat als een kind niet gewenst reageert of in herhaling valt...?

De leerkracht ...

... spreekt nu de leiderstaal en durft krachtig te zeggen: "Kijk me aan, ga zitten." (voorbeeld)

... begint altijd volgens de norm van het fatsoen.

Hij blijft rustig en geeft aan wat hij verlangt (gewenst gedrag). 80% van de kinderen reageert daar goed op.

... gebruikt "leiderstaal" als een kind niet reageert na herhaald verzoek.

"Leiderstaal" wil zeggen: hij spreekt kinderen duidelijk en krachtig aan. 20% van de kinderen begrijpt immers alleen leiderstaal. *Het is goed als de leerkracht het kind geeft wat het kan begrijpen.*

Blijft een kind volharden in dwars gedrag, dan is er iets raars aan de hand.

De leerkracht zegt dan zoiets als: "Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand."

"Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand."

Uitgangspunt: er is iets met het kind aan de hand...

1. Indien het gedrag van het kind dit toelaat, dan gaat de leerkracht verder met de groep.

De leerkracht zegt aan de klas: "Ik weet niet wat er met aan de hand is. Laat haar/hem nu maar even." En hij kapt de benzinepompen direct af: "Stoppen met benzine geven!"

Als de groep weer aan het werk is, onderneemt de leerkracht een hernieuwde poging tot contact met het kind.

"Ik schrik van jouw gedrag.

Zo ben jij helemaal niet.

Dit gedrag kan niet."

"Is dit echt wat je wilt? Ik geloof het gewoon niet."

Hij refereert hiermee aan het werkelijke verlangen van het kind.

De leerkracht probeert er achter te komen of het kind wil stoppen met het grensoverschrijdend gedrag.

Bij **JA**: "Daar ben ik blij om..."

"Dan ga je nu verder met je werk en zie ik dit gedrag ook niet meer!" Op een geschikt moment kan de leerkracht met deze leerling nabespreken "wat er nu precies aan de hand was".

Bij **NEE**: "Dat meen je niet. Ik wil dit niet geloven van je!" Naar stap 3.

2. Indien het gedrag van het kind dit **niet** toelaat, dan wordt het kind op de **time-out kruk** gezet (in het klaslokaal).

De leerkracht zegt aan de klas: "Ik weet niet wat er met aan de hand is. Laat haar/hem nu maar even." En hij kapt de benzinepompen direct af: "Stoppen met benzine geven!"

Als de groep weer aan het werk is, onderneemt de leerkracht een hernieuwde poging tot contact met het kind.

"Ik schrik van jouw gedrag.

Zo ben jij helemaal niet.

Dit gedrag kan niet."

"Is dit echt wat je wilt? Ik geloof het gewoon niet."

Hij refereert hiermee aan het werkelijke verlangen van het kind.

De leerkracht probeert er achter te komen of het kind wil stoppen met het grensoverschrijdend gedrag.

Bij **JA**: "Daar ben ik blij om..."

"Dan ga je nu zitten en zie ik dit gedrag ook niet meer!" Op een geschikt moment kan de leerkracht met deze leerling nabespreken "wat er nu precies aan de hand was".

Bij **NEE**: "Dat meen je niet. Ik wil dit niet geloven van je!" Naar stap 3.

3. Het kind blijft volharden

De boodschap aan het kind is nu: "Je mag dit herhalen met je ouders en de directeur erbij."

De leerling moet de klas verlaten. Hij gaat – met werk – bij de directeur of (bij diens afwezigheid) in een andere klas werken. Hierover zijn in het team afspraken gemaakt..

Directie wordt ingelicht en de ouders op school gevraagd

De ouders worden uitgenodigd voor een gesprek op school. In dit gesprek wordt besproken wat wel en wat niet kan op school en hoe nu verder gehandeld gaat/kan worden. Bij voorkeur in overleg met de ouders en het kind zoekt de school **een oplossing die goed is voor alle partijen**: de betreffende leerling, de klasgenoten, de leerkracht, de school, de buurt, andere ouders en wie er verder nog mee te maken heeft.

Op de volgende bladzijde staat de hierboven beschreven procedure in een schema.

We moeten ons realiseren dat een procedure het uitgangspunt is van het handelen van de leerkracht. In bijzondere gevallen, bijv. als de veiligheid van leerlingen, van de groep of van de leerkracht in gevaar is, kan de leerkracht afwijken van de procedure. De leerkracht zal zich in dat geval verantwoorden voor zijn optreden.

Als de **veiligheid** van leerlingen, van de groep of van de leerkracht in het geding is, wordt de leerling in elk geval voor de rest van de dag uit de groep verwijderd en gaat hij met werk bij de directeur zitten (of bij diens afwezigheid en indien verantwoord, in een andere groep). De volgende stappen worden ondernomen:

- De directeur informeert het bestuur.
- De directeur (of bij diens afwezigheid: de groepsleerkracht) vraagt de ouders van de leerling z.s.m. na het incident op school voor een gesprek.
- De directeur (of bij diens afwezigheid: de groepsleerkracht) informeert de ouders van de betreffende groep (MSI) over het incident.
- In samenwerking met alle partijen wordt gezocht naar een oplossing om herhaling te voorkomen. Van de gesprekken worden verslagen gemaakt die door school en thuis worden ondertekend, en die worden opgenomen in het leerlingdossier.

Als incidenten m.b.t. onwenselijk gedrag vaker voorkomen, dan worden alle incidenten vastgelegd in een zgn. *Logboek gedrag*. Met ouders en kind wordt gekeken wat het kind nodig heeft om het gedrag te reguleren.

In uiterste gevallen, met name als er sprake is van onveilige situaties, kan grensoverschrijdend gedrag leiden tot de start van de procedure om de leerling te schorsen en zo nodig te verwijderen van school. Meestal gaat het dan om plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs.

Meer informatie hierover vindt u:

- de *Regeling schorsing en verwijdering* van de Stichting Surplus,
- het derde deel van de schoolgids (het schoolondersteuningsprofiel).

1

Een leerling laat **ongewenst** gedrag zien.
De leerkracht reageert niet rechtstreeks
maar geeft complimenten aan kinderen die het wel goed doen (rolmodel).
De leerkracht gaat gewoon door met de (les)activiteit.

2

De leerling stelt zijn gedrag bij.
De leerkracht bekrachtigt het
gedrag, bij voorkeur van nabij.
De (les)activiteit wordt
voortgezet.

2

De leerling stelt zijn gedrag **niet** bij.
De leerkracht corrigeert de leerling
(geeft een IK-boodschap, op vriendelijke toon, bij voorkeur van nabij)
en geeft aan welk gedrag hij wenst te zien (gedragsverwachting).
De leerkracht loopt weg, gunt de leerling 5 à 10 seconden om zich
aan te passen, gaat door met de (les)activiteit, is alert op
'benzinepompjes'.

3

De leerling stelt zijn gedrag **niet** bij.
De leerkracht blijft rustig, maar gebruikt nu **zo nodig leiderstaal** om
het kind te corrigeren.
De leerkracht loopt weg, gunt de leerling 5 à 10 seconden om zich
aan te passen, gaat door met de (les)activiteit, is alert op
'benzinepompjes'.

3 4 / 7

De leerling stelt zijn gedrag bij.
De leerkracht bekrachtigt het
gedrag (geeft compliment,
bedankt de leerling), bij
voorkeur van nabij.
De (les)activiteit wordt
voortgezet.

4

De leerling stelt zijn gedrag **nog steeds niet** bij.
De leerkracht blijft rustig, maar gebruikt nu **alleen maar leiderstaal**.
De leerkracht vraagt de klas het gedrag van de betreffende leerling
te negeren en is extra alert op 'benzinepompjes'.
Afhankelijk van de situatie kiest hij voor:

5 a

Als het gedrag van de leerling dat toelaat
De leerkracht gaat door met de (les)activiteit en
pakt z.s.m. een moment om het gesprek aan te
gaan met de leerling.
De leerkracht vraagt de klas het gedrag van de
betreffende leerling te negeren en is extra alert
op 'benzinepompjes'.

5 b

Als de leerling doorgaat het ongewenst gedrag
De leerkracht verwijst de leerling naar de time-
out plek in de klas.
De leerkracht vraagt de klas het gedrag van de
betreffende leerling te negeren en is extra alert
op 'benzinepompjes'.

6

De leerkracht voert een gesprek met de leerling en probeert er achter te komen waar het gedrag vandaan
komt. "Is dit echt wat je wilt? Ik geloof het niet..."

7

De leerling moet de klas verlaten. Hij werkt bij de directeur of (bij diens afwezigheid) in een ander
klaslokaal. De ouders komen op school. Er worden afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Reageren de ouders niet coöperatief, dan bepaalt de school welke acties worden ondernomen. De acties die worden ondernomen hebben als doel **het leerproces te bevorderen en het fatsoen te handhaven**.

Van het gesprek met de ouders, leerkracht en de directeur (al dan niet in de aanwezigheid van het kind) wordt een verslag gemaakt dat door de drie volwassen partijen ondertekend wordt. Het verslag wordt toegevoegd aan het leerlingdossier.

Als de sociale knelpunten bij een leerling onbespreekbaar zijn voor de ouders (bijv. ouders wijzen naar andere kinderen en zien niet de rol van hun eigen kind, of willen niet meedenken in oplossingen, ...) dan is in de visie van de Kanjertraining een gedragsprobleem niet op te lossen. Er zijn dan andere maatregelen nodig, bijv. de inschakeling van externe deskundigen of een melding bij jeugdzorg. In deze fase wordt ook het bestuur geïnformeerd.

Een leerling kan terug in de klas als ouders en school op één lijn zitten!

Het uitgangspunt is echter: de Kanjerleerkracht begrijpt dat bijna alle ouders willen samenwerken in positieve zin met de school en met de leerkracht van hun kind in het bijzonder.

Pesten

Pesten is natuurlijk ook grensoverschrijdend gedrag en wordt niet getolereerd.

Omdat wij een Kanjerschool zijn, hanteren wij het pestprotocol van de Kanjertraining. Dat protocol is ter inzage op school en kunt u downloaden van onze website.

Op www.pestweb.nl vinden we de volgende uitleg over pesten:

Verschil plagen en pesten

Is een opmerking maken over iemands haar of kleding plagen of pesten? En als je elke dag wel een keer een opmerking over dezelfde klasgenoot maakt? Is dat pesten? Er is een duidelijk verschil tussen plagen en pesten. Hier lees je wat de verschillen zijn.

Wat is plagen?

Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en gebeurt niet dag in dag uit. Bij plagen ben je gelijk aan elkaar; *niemand is de baas*. Ook liggen de rollen niet vast, de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder iemand pijn te willen doen en is daarom vaak leuk en grappig.

Wat is pesten?

Bij pesten ben je niet gelijk aan elkaar. De pester is vaak sterker of ouder en heeft een grote mond. Anderen kijken vaak tegen de pester op. Pesten gebeurt ook vaak in een groep en telkens is dezelfde persoon de klos. De pester wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Pesten gebeurt vaker dan één keer, soms weken- of maandenlang. Het gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.

Pesten heeft een groot effect. De gepeste voelt zich vaak eenzaam en verdrietig en is onzeker en bang. Pesten kan zelfs lichamelijke en psychische klachten veroorzaken.

Gevolgen van pesten

Pesten heeft niet alleen gevolgen voor de gepeste, maar ook voor de pester én de rest van de klas.

Gevolgen als je zelf gepest bent of wordt

- Je hebt het gevoel dat je alles fout doet.
- Je bent soms heel alleen en verdrietig.
- Het gaat misschien niet zo goed meer op school.
- Je bent bang om naar school te gaan.
- Je bent bang om nieuwe vrienden te maken.
- Je kunt niet goed meer slapen omdat je ligt te denken aan het pesten.
- Je gaat geloven wat de pesters over je zeggen.

Gevolgen als je pest

- Andere kinderen zijn bang voor je.
- Je hebt eigenlijk niet veel échte vrienden of vriendinnen.
- Je voelt je schuldig omdat je anderen pest, maar je weet niet hoe je moet stoppen met pesten

Gevolgen voor de rest van de klas

- Er is een ongezellige sfeer in de klas.
- Sommige kinderen doen niet meer goed mee in de les omdat ze het niet leuk meer vinden in de klas.
- Klasgenootjes voelen zich rot. Ze vinden dat ze iets tegen het pesten moeten doen, maar durven niet omdat ze bang zijn om zelf gepest te worden.

En wat zegt de Kanjertraining?

Daders en slachtoffers

De opvatting bestaat dat kinderen zijn in te delen in pesters en gepesten (of in daders en slachtoffers). Deze eenzijdige kijk op pesten maken de problemen groter en is niet de wijze van oplossen die de Kanjertraining voorstaat. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer lang niet altijd zo eenvoudig zijn te scheiden en soms een en dezelfde persoon is.

Kanjertraining richt zich daarom niet alleen op de pester of op de gepeste, maar op de gehele groep. De aanpak moet zo zijn dat alle kinderen er baat bij hebben. Kern van de Kanjeraanpak is: **zet het onderling vertrouwen terug in de groep**. Zoek met elkaar oplossingen die ook in de toekomst houdbaar zijn. Zowel kinderen, leerkrachten als ouders worden bij de aanpak betrokken. De petjes zijn hierbij een hulpmiddel en helpen om een duidelijk onderscheid te maken tussen 'de wereld van vertrouwen' en 'de wereld van wantrouwen'.

Het pestprotocol

Dit pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining. Het zijn feitelijk fatsoensafspraken, zie poster:

Plagen of pesten

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit:

- **Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten.**
- **Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten.**

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn.

Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten, zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders, en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

De kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de **wet** enerzijds en binnen het kader van de **kanjerafspraken** anderzijds.

1. We vertrouwen elkaar, 2. We helpen elkaar, 3. Niemand speelt de baas, 4. Niemand lacht uit, 5. Niemand is of blijft zielig.

De school zet middels de kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig.

Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Preventie

Met behulp van de kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil:
 - a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.

- b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Wat u mag verwachten van de leerkrachten op school?

1. Voorbeeldgedrag.
2. Correcte reactie van de leerkracht op excuus van kinderen voor hun wangedrag.
3. Correct antwoord van de leerkracht op misdragingen van ouders.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als er goed met elkaar wordt overlegd.

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. U oefent zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het wordt helemaal een drama als u zich misdraagt in aanwezigheid van andere kinderen.
2. U spreekt in positieve zin over **andermans opvoeding en andermans kind**. Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, dan houdt u uw mond. Meent u toch het recht te hebben kwaad te spreken op basis van vermeend onrecht dat u is aangedaan, dan bent u waarschijnlijk de oorzaak van alle emotionele opwindings.
3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan **overlegt** u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
4. Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij/achterklap.

In de praktijk

1. Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
2. Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.
3. Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.
4. Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden. “Val ons niet lastig met gezeur over ons kind. Ons kind mag zijn zoals het is!”